ECLI:LV:AT:2023:0112.A420131121.19.L
Lieta Nr. A420131121, SKA-440/2023
Administratīvo lietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**
**RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**
Rīgā 2023. gada 12. janvārī

[1] Senātā saņemta pieteicēja /pers. C/ blakus sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2022. gada 17. novembra lēmumu, ar kuru izbeigta tiesvedība lietā par Valsts meža dienesta 2020. gada 30. novembra rīkojuma Nr. 172 „Par pieļaujamo lūšu nomedīšanas apjomu 2020./2021. gada medību sezonā" atzīšanu par prettiesisku.

Pieteicējs bija vērsies tiesā Vides aizsardzības likuma 9. panta trešās daļas kārtībā, uzskatot, ka rīkojums ir prettiesisks, jo ir pretrunā Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvai 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību.

[2] Pārbaudot apgabaltiesas lēmumu un blakus sūdzību, senatoru kolēģija atzīst, ka tiesa, konstatējot, ka 2022. gada 20. aprīlī ir stājušies spēkā grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumos Nr. 396 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu", iekļaujot lūsi īpaši aizsargājamo sugu sarakstā, kā arī grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumos Nr. 421 „Medību noteikumi", izslēdzot lūsi no medījamo dzīvnieku saraksta, ir pamatoti secinājusi, ka nepastāv pietiekami ticama iespēja, ka Valsts meža dienests samērā tuvā laikā varētu izdot rīkojumu, kurā noteiktu lūšu nomedīšanas apjomu un nomedīšanas termiņus. Tādējādi nav konstatējams Administratīvā procesa likuma 184. panta otrajā daļā ietvertais priekšnoteikums tiesvedības par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku pieļaujamībai (pieteikuma izskatīšana nepieciešama, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos), un tiesvedība, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282. panta 1. punktu, ir izbeidzama.

[3] Administratīvā procesa likuma 184. panta otrās daļas 1. punkts noteic, ka pieteikumu var iesniegt par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku, ja tiesas spriedums par administratīvā akta prettiesiskumu ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai vai lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos.

Senāts ir atzinis, ka personas tiesības prasīt administratīvā akta prettiesiskuma konstatēšanu, ievērojot, ka šādos gadījumos administratīvais akts vairs nerada aktīvas tiesiskas sekas, nav beznosacījuma, jo vispārīgi nav pieļaujams, ka persona tiesā sūdzas par administratīvo aktu, kas nekādu reālu aizskārumu vairs nerada. Tāpēc likumdevējs ir paredzējis, ka persona var iesniegt tiesā pieteikumu par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku tikai tad, ja konstatējums par akta prettiesiskumu ir nepieciešams atlīdzinājuma saņemšanai vai lai nodrošinātos, ka līdzīgi gadījumi neatkārtojas (*Senāta 2020. gada 30. aprīļa lēmuma lietā Nr. SKA-1057/2020, ECLI:LV:AT:2020:0430.A420236319.10.L, 9. punkts*). Turklāt Administratīvā procesa likuma 184. panta otrajā daļā noteikto priekšnoteikumu neesība ir šķērslis prasījuma par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku pieļaujamībai neatkarīgi no tā, vai šis jautājums ir aktuāls jau pieteikuma pieņemšanas stadijā, vai ir aktualizējies vēlāk jau ierosinātas tiesvedības laikā (*Senāta 2018. gada 27. jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-1174/2018, ECLI:LV:AT:2018:0627.A420353716.8.L, 8. punkts*).

[4] Lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā pārsūdzētais lēmums zaudēja spēku. Precizējot pieteikumu, pieteicējs norādīja, ka lēmuma atzīšana par prettiesisku nepieciešama, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Tā kā ar grozījumiem normatīvajos aktos lūšu medības ir aizliegtas, senatoru kolēģijai nerodas šaubas par apgabaltiesas secinājumu, ka nepastāv iespēja, ka iestāde tuvākajā laikā varētu izdot tāda paša satura administratīvo aktu. Tādējādi pieteikuma par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku pieļaujamības priekšnoteikums – konstatējums par akta prettiesiskumu nepieciešams, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos – lietā nepastāv. Blakus sūdzībā pret šo secinājumu nav izteikti iebildumi.

[5] Blakus sūdzībā norādīts, ka Administratīvā procesa likuma 184. panta otrās daļas 1. punkts paredz divus gadījumus, kad pieļaujams prasījums par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku, un akta prettiesiskuma konstatēšana varot būt nepieciešama arī atlīdzinājuma pieprasīšanai. Tālāk blakus sūdzībā paskaidrots, ka pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskuma izvērtēšana esot nepieciešama, lai šī akta izdevējam varētu tikt piemērota atbildība, kas paredzēta Valsts pārvaldes iekārtas likuma 68. panta pirmajā daļā un 71. pantā.

Senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicējs ir pareizi norādījis, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 184. panta otrās daļas 1. punktam pieteikums par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku ir pieļaujams arī tad, ja tiesas spriedums par administratīvā akta prettiesiskumu ir nepieciešams atlīdzinājuma pieprasīšanai. Taču jāņem vērā, ka šīs normas izpratnē ar atlīdzinājumu ir domāts atlīdzinājums no valsts jeb valsts atbildība. Savukārt pieteicēja norādītās Valsts pārvaldes iekārtas likuma normas nav saistītas ar atlīdzinājumu Administratīvā procesa likuma izpratnē jeb valsts atbildību. Šajās normās ir norādīts, ka par pārvaldes lēmumu lietderību un tiesiskumu atbild tā pieņēmējs, un amatpersona likumā noteiktajos gadījumos par pārvaldes lēmumu ir atbildīga civiltiesiski, krimināltiesiski, administratīvi un arī disciplināri. Tātad šīs normas paredz individuālu konkrētās amatpersonas atbildību. Turklāt, kā ilgstoši atzīts tiesu praksē, personas interese sodīt amatpersonu nav uzskatāma par tādu tiesisku interesi, kas būtu aizstāvama tiesā (piem., *Senāta 2009. gada 29. oktobra sprieduma lietā Nr. SKA-362/2009, A42474506, 11. punkts*). Līdz ar to nav konstatējams, ka lietā pastāvētu arī otrs pieteikuma par administratīvā akta atzīšanu par prettiesisku pieļaujamības priekšnoteikums – nepieciešamība pieprasīt atlīdzinājumu.

[6] Savukārt pārējie blakus sūdzības argumenti, tostarp lūgums par vēršanos Eiropas Savienības Tiesā, attiecas uz lietas izskatīšanu pēc būtības. Proti, tie būtu izvērtējami tad, ja būtu tiesisks pamats tiesvedības turpināšanai (ja pastāvētu kāds no Administratīvā procesa likuma 184. panta otrajā daļā ietvertajiem priekšnoteikumiem pieteikuma par pārsūdzētā Valsts meža dienesta rīkojuma atzīšanu par prettiesisku pieļaujamībai), kas izskatāmajā gadījumā nav konstatējams.

[7] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka pieteicēja blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota, kas atbilstoši Administratīvā procesa likuma

320.[1] pantam ir pamats atteikumam to izskatīt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1] pantu un 338. panta astoto daļu, senatoru kolēģija

**nolēma**

atteikt izskatīt /pers. C/ blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2022. gada 17. novembra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore A. Kovaļevska Senatore V. Kakste Senators J. Pleps